

Agenda Informativa Mensual

Òrgan informatiu de Catalònia Acord.

N° 76 - Abril 2009

Web: www.cataloniaacord.org - www.nasdebarraca.com

Pedro Morón de la Fuente
Periodista y escritor
Presidente de l'Associació
Catalònia Acord

El Castellà i la independència de Catalunya

Un recent estudi elaborat pel Cercle d'Estudis Sobiranistes ha posat de manifest que un 31% dels catalans disposat a apostar per la independència de Catalunya és castellà parlant. A molts dels membres de l'associació Catalònia Acord, la notícia no ens ha agafat per sorpresa, ja que des de fa molts anys venim pregonant aquestes i altres dades per l'estil.

Ja l'any 2001, 350 nous ciutadans catalans, la majoria de parla castellana, ens reunim al Palau Reial de Pedralbes per manifestar la nostra catalanitat i agraïment a la terra d'acollida, i vam fundar la nostra associació. És evident (per desgràcia sempre és així) que els interessats de sempre es van prestar a dir que 'era un acte de servilisme cap als autòctons' o coses pitjors. Alguns (catalans o no catalans d'origen) encara ho segueixen pensant i ho manifesten públicament. Al poc de temps altres entitats amb fins semblants van començar a crear-se per tot el territori català. Recordi's per exemple; Veü Pròpia o Els altres andalusos.

Aquests catalans "negacionistes lingüístics" són aquells que no creuen que una persona que parla habitualment en castellà (de vegades també un català acceptable, i altres un mal català) no pot entrar a formar part del món independentista, perquè consideren imprescindible que es parli català per ser-ho. Es dona la circumstància que també alguns líders independentista 'mira de reüll' a qui sent castellà parlant s'atreveix a manifestar-

Volem predicar al desert o volem sumar voluntats? Foto: Terra de foc, Lanzarote. Pedro Morón

se defensor d'un Estat Català. Tots coneixem algun cas. No parlem ja dels fòrums independentistes d'internet, on es rebutja de ple aquesta possibilitat.

Aquests *liderets* als que em refereixo veuen espectres on no n'hi ha i s'atreveixen a dir fins i tot que "no cal fer-li tant la pilota als catalans". ¿De què es tracta llavors, de continuar afalagant als del Passeig de la Castellana o als seus homònims que governeu ara en la Generalitat?

Si defensem el fet diferencial català: que 'fem la pilota'. Si altres voten a Montilla: que són espanyolistes. Anem bé. Pensant en aquests extrems; la independència de Catalunya està molt llunyana.

Diu un refrany castellà que "qui molt estreny poc comprèn" (quién mucho aprieta poco abarca). No ho vulguem tot de cop. Si d'entrada posem condicions als futurs votants d'una

imaginària independència de Catalunya, la causa estarà perduda per golejada. És donar-li més carnassa als autodenominats *progressistes*. No estem tractant de crear un club privat a l'ús.

Primer: la independència. Segon: l'oficialitat del català com a idioma nacional i de cohesió.

Després: ja veurem, i tot el que faci falta...

Així de fàcil. Si comencem novament amb imposicions obsoletes, si seguim amb crítiques inoportunes, moltes de aquelles persones (de parla castellana) possibles votants d'un 'si' a la independència, començaran a pensar-se'l novament. Hi ha altres que governeu i no estan per aquesta tasca impositiva. No ho oblidem.

Què si hi ha andalusos, extremanys, gallecs i aragonesos independentistes? Qui ho dubta a aquestes altures?

Poden dubtar-ho només aquells que veuen fantasmes per tot

arreu. Aquells que odien tant (i amb molta raó) a tot el que soni a espanyol, que no poden concebre que un parlant hispà sigui independentista. Conec un munt d'aquests. Després vénen aquells catalans que quan els parles un català mig acceptable, detecten 'a priori' que ets "espanyol". Se somriuen irònicament i et miren amb una simpatia mal dissimulada, com perdonant-te la vida, i a més a més et contesten en castellà.... D'aquests conec bastants, mas-sa...

No cal negar el fet inqüestionable que 40 o 50 anys de permanència a Catalunya són gaires anys i donen per haver après català, èuscar, llatí i anglès. Certament. Però a quins nivells culturals ens estem referint? I per descomptat que situacions específiques, a quines condicions, a quin tipus d'immigració. Si ens fem seriosament aquestes preguntes entrariem de ple en altres més complicades; quins prototips

d'integració hem posat en pràctica a Catalunya, (i quals hi ha en l'actualitat), quins al·licients per aprendre l'idioma han tingut (i tenen) els immigrants que han arribat a Catalunya en els últims 50 anys. D'obligacions: cap, "estem a Espanya", contesten els del Fòrum Babel i Ciutadans. Per tant, està més clar que l'aigua: No podem tornar a l'any 1609 (ara es compleixen 400 anys) quan es van expulsar a Barbaria a milions de moriscos, jueus i gitanos.

Hem de crear noves polítiques que invitin tots els ciutadans catalans, sense distinció de llengua, origen ni raça, a creure en l'independència de Catalunya. Hem de reservar els odís per a l'oligarquia centralista madrilenya i tots els seus aliats, i a més a més, hem d'atreure'ns a tots els ciutadans catalans, parlin o no l'idioma de la terra.

La situació és així per constatació i per irreversibilitat.

El mausoleu de Bellpuig, una de les obres cabdals del Renaixement català

Bellpuig (ACN).- El mausoleu ubicat a l'església parroquial de Sant Nicolau de Bellpuig (Urgell) és una de les obres cabdals del Renaixement català. Així ho afirma l'autor del llibre recent presentat 'El Mausoleu de Bellpuig', Joan Yeguas, conservador del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) i originari de Castellnou de Seana (Pla d'Urgell).

Yeguas explica que l'obra va ser creada per Ramon de Cardona amb la voluntat de ser el puntal del panteó funerari dels Cardona al convent del municipi urgellenc. Yeguas considera que el mausoleu és un dels més importants de l'estat espanyol, amb unes dimensions enormes: 1.090 centímetres d'alçada per 550 d'amplada, elaborat amb marbre de Carrara (Itàlia).

Joan Yeguas va veure per primer cop el mausoleu de Bellpuig quan tenia catorze anys i assegura que sempre li havia ballat pel cap de fer algun estudi sobre aquesta obra d'art. D'aquesta manera, quan va acabar la carrera universitària es va endinsar en una tesi sobre l'escultura catalana a l'època del Renaixement i en aquest àmbit el mausoleu de Bellpuig ocupava un 'paper protagonista'. Yeguas va acabar llegint la tesi doctoral l'any 2001 i assegura que llavors el llibre 'El mausoleu de Bellpuig' ja estava acabat al seu 80%. De totes formes, la idea de publicar-lo no va sorgir fins al 2004 a partir dels conceptes que la gent sempre anava explicant coses del mausoleu que no eren del tot correctes i sobre la base d'assentar una visió més actualitzada de la matèria en qüestió.

Així mateix, també ho va fer amb la idea de crear un llibre sobre el sepulcre, Yeguas volia estudiar la vessant patrimonial de Bellpuig i donar-la a conèixer. Joan Yeguas considera que 'El Mausoleu de Bellpuig' és un llibre per a tots els públics, des d'aquell expert que hi pot trobar una interpretació completa de l'obra fins a aquella persona que no té grans coneixements d'art. D'aquesta manera, el lector trobarà una bibliografia completa de l'autor del mausoleu,

El mausoleu de Bellpuig és una obra funerària que tenia la voluntat de ser el lloc d'enterrament dels Cardona. Originàriament estava ubicat al convent de Bellpuig, que també va ser creat sota aquesta concepció d'acollir tots els fèretres dels Cardona. Foto: Oriol Bosch

Ramon de Cardona, que hi està enterrat, així com totes les claus per entendre quina persona era i que va fer al llarg de la seva vida per arribar a disposar d'un sepulcre d'aquestes característiques a la seu de la seva baronia.

D'altra banda, el llibre compta amb l'estudi complet de l'obra d'art. En aquest sentit, Yeguas reafirma la base que el llibre és una obra 'per a tots els públics' pel fet que el text és del tot comprensible i que hi ha molt document gràfic que ajuda al lector a entendre tots els conceptes que s'hi expliquen. El mausoleu doncs, ha estat fotografiat per l'italià Luciano Pedicini que repassa de dalt a baix tots els detalls d'aquesta peça que fa gairebé quinze me-

tres d'alçada. Segons Yeguas, amb aquestes fotografies fins hi tot els ciutadans de Bellpuig que coneguin més bé el mausoleu poden arribar a descobrir detalls que no han vist mai.

Joan Yeguas considera que el sepulcre de Bellpuig no és ni de bon tros prou conegut per la categoria de bé cultural d'interès nacional que ostenta. En aquest sentit creu que una de les rasons principals és perquè es tracta d'una obra de l'època del Renaixement, una etapa que durant molts anys ha estat 'bandejada' pel fet que s'ha considerat com un període de decadència artística. Yeguas afegeix que el fet que l'escriptura fos en castellà o llatí va fer que el catalanisme estigués 'per terra' i els creatius del Renaixement

estiguessin mal valorats durant molts anys. Això no obstant, Yeguas remarca que el sepulcre de Bellpuig demostra que al Renaixement es van crear obres d'una 'altíssima qualitat' que demostren que va ser una època cultural com qualsevol altra o fins hi tot 'molt potent' al segle XVI.

Segons l'autor, en aquella època hi havia diners i molta voluntat per crear obres noves però lamenta que tradicionalment, a Catalunya s'ha tendit més a estudiar moments històrics com el romànic o el gòtic i el modernisme, que és quan va despertar el moviment nacional català. En aquest sentit, Yeguas insisteix en la importància del mausoleu de Bellpuig partint de la base que molts pobles poden

disposar d'una església barroca però cap sense una obra d'aquestes característiques amb marbre de Carrara importat d'Itàlia. Així mateix, assegura que a Catalunya només n'hi ha quatre de similars característiques i que a tot l'estat espanyol uns quinze o vint, sent el de Bellpuig el més destacat ja que surt a tots els manuals.

A més a més, Yeguas destaca que l'obra ha patit molt durant la història ja que primer fou traslladada peça a peça del convent de Bellpuig a l'església i posteriorment va ser pràcticament destruït l'any 1936 a conseqüència de la Guerra Civil. El mausoleu s'hauria de desmuntar peça a peça a llarg termini.

Tot i ser partidari que les restauracions monumentals haurien d'anar a menys a mesura que passen els anys, Joan Yeguas considera que la restauració del mausoleu de Bellpuig, que es va portar a terme l'any 1940 era necessària i a més fou completíssima perquè es va haver d'intervenir peça a peça com si es tractés d'un puzzle. Això però, ha generat un problema, i es que les peces, al estar empegades, ara s'estan separant i obrint perquè la pega està deixant de fer el seu efecte.

Per aquest motiu, Yeguas creu que a llarg termini, d'aquí a deu o vint anys, el mausoleu de Bellpuig haurà de ser objecte d'una campanya de restauració integral que contempli el seu desmuntatge total per tornar a ser muntat peça a peça.

El mausoleu de Bellpuig és una obra funerària que tenia la voluntat de ser el lloc d'enterrament dels Cardona. Originàriament estava ubicat al convent de Bellpuig, que també va ser creat sota aquesta concepció d'acollir tots els fèretres dels Cardona. No era res més que la voluntat de l'època de seguir la línia que totes aquelles persones de poder havien de ser enterrades en espais monumentals. D'aquesta manera, el mausoleu es va crear amb marbre de Nàpols ja que a l'estat espanyol pràcticament no n'hi havia i era un material molt més ben valorat que l'alabastre o la pedra.

Oriol Bosch

¿Es el 'Cantar de Mío Cid' obra de un poeta árabe?

La profesora de estudios islámicos Dolores Oliver sostiene que el cantar de gesta es obra de un poeta y jurista islámico

El Cantar de Mío Cid, considerada la primera obra extensa de la literatura española en lengua romance y que relata las gestas del célebre héroe castellano en plena Reconquista, no es tan español como se ha creído siempre, sino que fue creado por un poeta árabe, según opina una académica española. La profesora de Estudios Árabes e Islámicos Dolores Oliver sostiene en su libro *El Cantar de Mío Cid: génesis y autoría árabe*, que se presenta hoy en la Casa Árabe de Madrid, que fue el poeta y jurista árabe Abu I-Walid al-Waqqashi, quien ideó el famoso poema épico como una obra de propaganda política.

“Hay un pacto entre ellos” - afirma Oliver en una entrevista con Efe- según el cual el poeta crea el poema “para in-

mortalizar” al Cid y éste, a cambio, se compromete a “respetar las creencias de los musulmanes” de Valencia, conquistada a los árabes por Rodrigo Díaz de Vivar y de donde es nombrado señor. Según esta tesis, Al Waqqashi, al que cronistas cristianos y musulmanes describen “como uno de los hombres más inteligentes y sabios de su tiempo”, compone en la corte valenciana la obra después de que el Cid entrase en la ciudad, bajo dominio árabe desde el siglo VIII. La composición se habría empezado a recitar “en 1095”, según la autora.

Oliver comenzó a estudiar la autoría del poema anónimo de forma “casual”, tras ser invitada a participar en 1984 en un seminario. “Entonces me puse a leer el Cantar, que había leído en mis años de estudiante, y

a medida que lo iba leyendo, empecé a decir: Esto ha salido de la mente de un árabe”, relata Oliver, que confiesa que ni ella misma se creía en principio esta teoría y que, incluso, estuvo durante dos años sin tocar el tema “porque le tenía miedo”.

Compuesto en época de tolerancia

Pero la tesis del autor árabe volvía de forma recurrente a su labor investigadora hasta que se embarcó en el reto de demostrarla convencida de que “la única respuesta a todos los contenidos del Cantar era un poeta árabe al servicio de un señor castellano”. Entre los argumentos a favor de su teoría destaca, a juicio de la autora, el clima religioso descrito en el poema. “Un poema donde los cristianos no son los buenos y los musulmanes no son los malos,

tiene que ser escrito en época de tolerancia, en época del Cid”, afirma Oliver, que destaca que, tras la muerte del Campeador, en 1099, “empieza a haber un sentimiento de animadversión” hacia los musulmanes. Por ello, desde su punto de vista, el Cantar no pudo ser compuesto ni en 1207, que tradicionalmente se ha considerado la fecha oficial, ni en 1140, como defendía el filólogo e historiador español Ramón Menéndez Pidal.

Otro argumento esgrimido por Oliver es que la existencia de poetas en las cortes que cantarían las gestas de los señores es una costumbre propia de Al Andalus, donde todos los soberanos “tienen un poeta que cante sus glorias”. “El Cid, que había estado en la corte de Sevilla, en la de Zaragoza ¿va a ser tan tonto de no aprovechar-

se de ese arma política?”, se pregunta la autora. Un tercer razonamiento es el arte de la guerra descrito en el poema, donde aparece una técnica ecuestre de lucha “que solamente realizaban con éxito los almorávides”, definido en el Cantar como una “arrancada” y que, según Oliver, es una haraka.

Oliver bromea sobre la recepción que ha logrado con su tesis -que ha sido “muy bien aceptada por medievalistas o gente que no se ha pasado la vida estudiando al Cid”, aunque reconoce que también a ella le costó “muchos años” creerla.

(http://www.elpais.com/articulo/cultura/Cantar/Cid/obra/poeta/arabe/elpepucul/20090326elpepucul_7/Tes)

1939-2009

70 ANYS CONTRA EL CATALÀ

denunciem la continuada agressió a la nostra llengua

SI ERES ESPAÑOL HABLA ESPAÑOL

Diumenge 19 d'abril a les 12.00h. del migdia. Als Jardins del Passeig de Gràcia/Diagonal (Barcelona)

TV 3

Acte commemoratiu del setantè aniversari de l'inici del genocidi franquista contra la nostra llengua i pel ple reconeixement dels plens drets a Europa.

Escriptors i actors llegiran textos satírics i impropis contra Franco i els qui, encara avui, ataquen la nostra llengua.

Es farà una acció final per la retirada de l'estàtua en honor de la Victòria de les tropes ocupants el 1939 i per la restitució del monument a Pi i Margall transformat aquell mateix any.

Amb el suport de:

Organitzem:

Ajuntament de Barcelona

AVUI+

Comissió de la Dignitat

www.comissiodeladignitat.cat